

*Bənövşə Məmmədova
Azərbaycan Dillər Universiteti
filologiya üzrə fəlsəfə doktoru, dos.
benovshem.m@gmail.com*

**A.S.BAYETTİN DİL KİMLİYİNİN POLİFONİKLİYİ:
“MÜƏLLİF MASKALARI”NIN EPİSTOLYAR ÜSLUBDAKI
TƏZAHÜR FORMALARINA DAİR**

Açar sözlər: A.S.Bayett, dil kimliyi, “müəllif maskası”, epistolayar üslub, neoviktorian ənənələri

Ключевые слова: А.С.Байетт, языковая личность, «авторская маска», эпистолярный стиль, неовикторианские традиции.

Key words: A.S.Bayett, language identity, “author masque”, epistolary style, new-victorian traditions

A.S.Bayettin bir romanist kimi istedadına dəlalət edən faktorlardan biri də məhz onun dil kimliyinin “buqələmunluq” xüsusiyyətini yüksək səviyyədə icra edə bilməsilə bağlıdır. Belə ki, Bayett öz “müəllif maskasını” XIX və XX əsrlər arasında “səyahət etdirərkən” o, heç bir yerdə, heç bir mükəllimə məqamında, obrazların dilindən qələmə alınan nitq davranışlarında sapıntıya yol vermir. Bayett obrazlarının məhz, aid olduqları dövrün kommunikasiya standartlarına müvafiq davranmasını təmin edir. Bunun ən bariz nümunəsini əsərin böyük hissəsini təşkil edən və epistolayar üslubda yazılmış mətn parçalarının təmsalında izləmək mümkündür. XIX əsrdə aparıldığı göstərilən məktublaşmalarda sərgilənən kommunikasiya strategiyası, mətnin strukturlaşdırılması məhz həmin yüzillik ingilis epistolayar üslubunun tələblərinə tam autentikliklə qələmə alınmışdır. Məktublارın struktur-semantik spesifikasi ilə bağlı dəyərləndirmələr keçmədən öncə onu qeyd edək ki, neoviktorian roman janrı müəllifi kimi, A.S. Bayettin heyranlıq duyduğu Viktorian dövrü yazı ənənələrini mənimsəməsi [1; 70-76], “özününküləşdirməsi” təsadüfi sayıla bilməz. K.Brindle qeyd edir ki, əslində neoviktorian roman müəllifləri üçün epistolayar janrın fərqli formatlarından (məktublardan, gündəliklərdən) geniş şəkildə istifadə edilməsi postmodernist Brinatiya ədəbiyyatı nümayəndələri üçün yetərinə xarakterikdir [2; 28-32]. ; 28-32). Belə ki, bu vəziyyət həmin dövr aktiv kommunikasiya vasitəsi kimi məhz məktublaşmalardan istifadə edilməsilə şərtlənir [3].

“Viktorian dövr ingilis zadəganlığının məktublalaşmaları: sosiolinqvistik səciyyəvləndirmələr” mövzulu araşdırmada qeyd edildiyinə görə, məhz həmin dövr üçün qrammatik, leksik və üslubi cəhətdən düzgün “qurulmuş” nitq yüksək sosial təbəqəyə aidlik göstəricisi olduğundan, Vistorian aristokratıya bu məqama xüsusi həssaslıqla yanaşır, məktublalaşmalarda heç bir qeyri-dəqiqliyə, yaygınlığa, slenq “pərçimlənmələrinə” yol vermirdilər. Və *bu məktublalaşmalarda müəlliflər özlərinin şəxsiyyətini bir çox rakursdan açıqladığından*, həmin mətn nümunələri *XIX əsr ingilis zadəganının bir* (ümumiləşdirilmiş) *dil şəxsiyyəti* olaraq, orta q sosiolinqvistik və linqvokulturoloji obrazının müəyyənləşdirilməsinə imkan verir (kursiv bizimdir. – B.M.). O da vurğulanır ki, bu epoxaya aid zadəgan məktublalaşmaları öz mazaikliyi, çox mövzululuğu, janr-üslub keçidlərinə açıq olması ilə seçilir [4;4]. XIX əsr ingilis zadəgan məktublalaşmalarının ən özəl cəhətlərindən biri də onların yüksək poetik ricətlərə, bədii üslub üçün xarakterik olan ibarələrə yer verməsi ilə bağlı idi. Çünki ingilis zadəganı öz statusu etibarilə və təbii ki, aldığı yüksək təhsil səbəbiylə cərəyan edən ədəbi proseslərin ya aktiv izləyicisi, ya biləcəvəsə iştirakçısı idi. Bu baxımdan Viktorian dövr yazışmalarında yüngül pafos haləsinin sezişməsi təsadüfi sayıla bilməz. Müqayisə üçün deyək ki, *Viktorian dövr aşağı sinif nümayəndələrinin məktublalaşmalarının* təhlili onların kütləvi sayda qrammatik və xüsusilə sintaktik qeyri-dəqiqliklərlə seçildiyini, slenq “parazitar-lığı” ilə yükləndiyini, arxaizmlərdən geniş istifadə edildiyini və *ən əsası bədii üslub elementlərindən tamamilə məhrum olduğunu ortaya qoyur* [5;7-10]. Məhz, bu məqamları diqqətə alan A.S.Bayett öz mətnlərində slenq elementlərini qətiyyətlə rədd edir.

Məlumdur ki, ingilis məktublalarının qəlibləşmiş strukturu (arxitektonikası) belədir: 1) salamlama (“Sir/Madam”); 2) giriş cümlə (məktubun məramını açıqlayan cümlədə şikayət, razılıq, dəvət, əvvəlki məktubun çatması ilə bağlı məlumat və s. əks oluna bilər) ; 3) məktubun əsas hissəsi (mövzunu açıqlayan bir və ya bir neçə abzas) ; 4) sonlandırıcı abzas (ümumiləşdirmənin aparılması və növbəti məktuba və ya görüşə ümidin dilə gətirilməsi); 5) yekunlaşdırıcı formul (Love, Sincerely yours, Yours sincerely, Sincerely, Yours, Faithfully yours, Faithfully, Best wishes, With best wishes, (Best) regards) [6]. İngilis romantiklərin yazışmalarının struktur özəlliklərini araşdırmış tədqiqatçılar bu məktublaların əsas hissəsi üçün, yəni infor-mativ “mərkəz” üçün skrep-formulların səciyyəvi olduğunu və həmin skrep for-mulların digər hissəyə keçidi təmin elədiklərinə diqqət çəkirlər. Skreplər özülüyün- də: birləşdirici skreplər, qarşılaşdırıcı skreplər,

ümumiləşdirici skreplər və s. olaraq fərqləndirilə bilərlər. O da maraqlıdır ki, XIX əsr ingilis romantiklərinin məktublaşmalarının sonlandırıcı hissəsində təkrar məqamı xüsusi qabarıqlıqla ön plana çıxır: demək olar ki, əksər məktublarda əsas hissədə və ya giriş hissəsində səsləndirilmiş xahiş, üzürxahlıq, dəvət və s. məramın təkrarən vurğulanması yer alır [7 ; 59]. Analoji məqamları A.S.Bayettin ustalıqla tərtib etdiyi “sənədli-bədii” mətnlə-rində - məktublarda izləmək mümkündür. Belə ki, Bayettin filoloqları üçün tapıntı olan “əlyazma-məktublar” həmin dövrün mətn strukturlaşması kanonlarına tam müvafiq şəkildə, yəni, təxminən aşağıdakı formatda təqdim olunur: 1) salamlama, 2) keçmiş məktub, görüş və ya müzakirə edilən mövzu ilə bağlı əlaqələndirmə; 3) məktubun intensiyasının açıqlanması və məktubun formatına, məramına və mövzusunə uyğun olan skreplər; 3) politematiklik şəraitində skrep keçidlərinin gözlənilməsi; 4) yekunlaşdırıcı ifadələr; 5) “imza” qəlib-formulu. Nümunəyə diqqət edək:

"Dear Miss LaMotte,

It was a great pleasure to talk to you at dear Crabb's breakfast party. Your perception and wisdom stood out through the babble of undergraduate wit, and even surpassed our host's account of the finding of Wieland's bust. (keçmiş görüşlə əlaqələndirmə – B.M.) May I hope that you too enjoyed our talk—and may I have the pleasure of calling on you? I know you Hue very quietly, but I would be very quiet—I only want to discuss Dante and Shakespeare and Wordsworth and Coleridge and Goethe and Schiller and Webster and Ford and Sir Thomas Browne et hoc genus omne, not forgetting, of course, Christabel LaMotte and the ambitious Fairy Project. (məktubun məramını açıqlanması— B.M.) Do answer this. (təkrar və israrlı xahiş – B.M.) You know, I think, how much a positive answer would give pleasure to (kommunikativ kontinuumu münasibəti və ümidi əks etdirən sonlandırıcı ifadələr – B.M.)

Yours very sincerely (yekunlaşdırıcı qəlib-formul)

Randolph Henry Ash"

Məktubun giriş və sonlandırıcı formullarının yetərinə neytral olmasına baxmayaraq, əsas mətndə ekspressivliyin qabarıq olması heç şübhəsiz ki, dərin hissələrin cəmiyyət şərtlilikləri ilə məhdudlaşdırılmasından, habelə gender münasibətlərindəki kommunikasiya strategiyaları ilə gözlənilməsindən qaynaqlanır. Məhz bu faktorlar əsl münasibətin “soyuq etiket formulları” çərçivəsində də olsa, ifadə tapmasını tənzimləmişdir. Onu da qeyd edək ki, XVIII-XIX əsr ingilis epistolyar mətnlərinin ekspressivliyinin linqvoqramatik təhlilini aparmış dilçilərin də qeyd etdikləri kimi, bu tipli mətnlərdə modallıq daha aşkar şəkildə ifadə tapır və

emossionallığın verbal ifadəsi daha yüksək intensivliyə malik olur. Habelə o da qeyd edilir ki, müraciət formasının seçimi “tanış adresat” və ya “yaxın adresat” qradasiyasının aparılmasına imkan verir [8; 18, 20]. A.S.Bayett fərqli “müəllif maskaları”nı taxarkən və fərqli dil kimliklərini ortaya qoyarkən hər iki məqama xüsusi həssaslıqla yanaşır. Bu isə heç şübhəsiz ki, onun filoloji hazırlığını, yəni bilavasitə onun bir müəllif kimi dil şəxsiyyətinin maraq və intensiyasını əks etdirir. A.S.Bayettin ayrı-ayrı personajların məktublarında seçdiyi giriş xitabları obrazların dil kimliklərini, situasiyanı, qarşı tərəfə münasibətini, emosional bağlılığın qradasiyasını əyani şəkildə ortaya qoyur. Məktublaşma kontinuumun əvvəlində xitabların tonu təmkinli olduğu halda növbəti mərhələlərdə emosional intensivlik artıqca xitablar emosional çalarlığı daha məhrəm tonlara keçir. İlk məktublarda: *Dear Miss LaMotte*[15; 96], *Dear Mr Ash*[15; 97], *Dear Sir*, [15; 205, 207, 215, 217], növbəti məktublarda: *My dear Friend*[15; 198, 201, 202, 204, 205, 209]; *Dear Randolph*[15; 98],artıq daha sonra ton daha məhrəmləşir: *My dear*[15; 210],*my very dear*[15; 214], *my dearest*[15; 219], *my Love*[15; 211]. Analoji “yaxınlaşma” strategiyası “imza formullarında” da izlənilir: *Your true friend*[15; 208], *Your friend Christabel LaMotte*[15; 205]; sadəcə: *“Christabel LaMotte”*[15;202] (bay; 202); sonra:*Yours to command in some things R.H.A.* [15;175], *Yours very truly R. H. Ash*, *Your R.H.A.* [15; 212],*Your Christabel*[15; 216] (Bayett; s.216),*Ever, C.* [15;217] ; *Always, R.H.A.*[15; 217], *Ever yours most truly R. H. Ash*[15; 206], *Yours Christabel LaMotte*[15; 489].

Müqayisə üçün deyək ki, həyat yoldaşına ünvanladığı məktublarda *my love* müraciətlərinə yer verilmir, xitablar *my dear wife*[15; 232].*My dearest Ellen*[15; 233] formatı ilə məhdudlaşır. Sonluq ifadələrində də Randolf Aşer Kristabelə ünvanlandığı məktublarında olduğu qədər (*Always, R.H.A*) məhrəm tona keçmir. Randolfun həyat yoldaşına məktubdakı imza formatı ilə də (*Your loving husband Randolph*[15; 279] bu ailədəki münasibətlərin təbiətini implisit şəkildə açıqlamağa müvəffəq olur. Bu sevgi qədərini Randolf özü Kristabelə yazdığı məktublarda qurduğu antiteza formulu ilə etiraf edir: ona (Kristabelə) və həyat yoldaşına (Ellenə) olan sevgisinin fərqliliyini etiraf edir: *I have a wife, and I love her. Not as I love you.*[15; 216]. A.S.Bayett Randolf Aşer “öz dilindən” yasaq sevgidən çəkdiyi iztirablarn dözülməzliyini, Kristabelə olan münasibətini ifadə etmək üçün maraqlı etiraf səsləndirir: Aşer sevgilisinə ünvanladığı

məktubunda ona xitabən bir növ oksümoron* mahiyyətli müraciətdən istifadə edir: *my dear demon, my tormentor*[15; 495].

Məktublaların gender fərqliliyi şərtləndirməsi aspektindən təhlili onu deməyə əsas verir ki, tərəflərin (Randolph Henry Ash və Christabel LaMotte) kommunikasiya strategiyalarında bu faktor heç də sonuncu rol oynamır. Belə ki, Randolf Aşerin məktublarında yaxınlaşmağa meyllilik, məsafənin “qısaldılması” cəhdləri aşkar hiss edilir və bu özünü daha öncə qeyd etdiyimiz xitabların “məhrəmləşmə” tonunda, sonluq “imzaların” ifadəliliyində açıq-aşkar biruzə verir. Bundan fərqli olaraq, Kristabel Lamottun məktubları daha təmkinli və əsasən cavab reaksiyasında emosional ifadəlilik ortaya qoyan ruhdadırlar. Bu isə tədqiqatçıların XVIII – XIX əsər ingilis epistolıyər üslubunda gender şərtlənmələrinin mühüm rol oynaması, “qadın” və “kişi məktubları” arasında emosionallığın ifadəsi baxımından əhəmiyyətli fərqlərin müşahidə edilməsi haqqındakı fikirlərin [10; 570] doğruluğunu əyani şəkildə ortaya qoyur.

A.S.Bayettin xitabları seçərkən xüsusi ustalıqla yanaşmış olduğunu və burada müvafiq intensiyanın gözlənildiyini dolayısı ilə sübut edən detal əsərin ilk bölümlərində əldə edilmiş ilk məktublardakı xitabların məzmunu diqqətin köklənməsilə bağlıdır: *They were both letters in Ash's flowing hand, both headed with his Great Russell Street address and dated, June 21st. No year. Both began "Dear Madam," and both were unsigned. One was considerably shorter than the other*(kursiv bizimdir. – B.M.)[15; 7]. Göründüyü kimi, A.S.Bayett romanın hələ ilk bölümlərindən oxucunu intriqaya dəvət edir və ilk baxışdan xırda görünə biləcək detal əsasında (xitab formatı və sonluq “imza formulunun” qeyd edilməməsi məqamın əsasən) onu (oxucunu) baş qəhrəmanların əsl münasibətlərinin formatı barədə ehtimallar üzərində düşünməyə təhrik edir. Məktublaşmadakı bu məqama diqqət oxucunun marağını “qıcıqlandırmaq”, oxucunu bir növ, oyuna dəvət etmək intensiyasına xidmət edir. Bu da heç şübhəsiz ki, A.S.Bayettin dil kimliyinin əsas xüsusiyyətlərindən biri kimi dəyərləndirilə bilər.

XIX əsr ingilis romantiklərindən P.B.Şellinin məktublarında onun dil kimliyinin ifadəsi problemini araşdırmış dilçilər məhz həmin mətnlərdə şairin real şəxsiyyətinin bütün spektrlərinin açıldığını vurğulayırlar. Müəllif burada öz fəaliyyətinə uyğun olan terminologiyadan (manuscript “əlyazma”, “süjet”, image “obraz”, printing house “nəşriyyat evi”, editor “redaktor”,

* Xatırladaq ki, oksümoron eyni bir ifadə çərçivəsində biri digərinin semantik əksliyini təşkil edən sözlərin birgə işlədilməsilə səciiyələndir [9]. Məsələn, canlı ölü, ölü canlar və s.

review “resenziya”, drama “drama”, character “qəhrəman, xarakter” və s.) geniş istifadə etməklə yanaşı, xitabların “emossional qradasiyalaşması” ndan da yararlanır. Mısafəli münasibəti olan mötəbər şəxslərə *My lord, Dear Sir*, dostlarına, həmkarlarına müraciətdə *My dearest friend* şəklində müraciət edildiyi halda, həyat yoldaşına *My dearest*– deyər xitab edir [11 ; 93-98]. Fəaliyyət sahəsinə dair terminologiya ilə bağlı analogi vəziyyət “Possession” romanında da, konkret olaraq, haqqında bəhs edilən məktublaşma fraqmentlərində də izlənilir. A.S.Bayettin özünün dil şəxsiyyətinin aparıcı maraq obyektini ədəbiyyat olduğundan və bilavasitə “filoloji roman” qəlmə aldığından onun qəhrəmanlarının da maraq spektrində ədəbiyyat və onunla əlaqədar məsələlər vacib mövqe tutur. Bu səbədən də iki şairin məktublaşmasında bilavasitə onların şəxsiyyətlərinin və dil kimliklərinin inikası olaraq, müvafiq terminoloji leksika ilə yüklənmə tam mütəvafıqdır. Randolph Aşer və Kristabel Lamottun məktublarının statistik təhlili burada təxmini hesablamaların aparılmasını mümkün etmişdir: *poem (poems)* – istilahlardan – 51 dəfə; , *poet* və törəmə istilahlardan(*poetry, poetic, poetrical*) -36 dəfə, *drama* istilahlardan – 4 dəfə; istifadə edildiyi halda, *myth* və törəmə terminlərdən (*mythical (poems), mythology, mythic*) – 10 dəfə, *metaphor* və *author* terminindən müvafiq olaraq, 3 və 4 dəfə işlədilmişdir. Habelə məktublarda ingilis-Britaniya və eləcə də ümumAvropa ədəbiyyatı, folkloru üçün pretsedent onim rolunu oynayan leksik vahidlər işlədilmişdir: *Daemonologie*[†] – 3 dəfə, *Muse*[‡] – 8 dəfə, *Melusine*[§] - 19 dəfə və s.

Artıq qeyd edildiyi kimi, A.S.Bayett qəhrəmanlarının məktublarında dövrün və ümumiyyətlə Britaniya ədəbiyyatı, mədəniyyətinin pretsedent onim və pretsedent fenomenlərinin yüksək işlənmə tezliyi nümayiş etdirməsi ingilis zadəganlarının məktublaşma ənənələrini əks etdirir. Konkret olaraq, əsərdəki məktub formatlı epistoliar üslublu mətnlərdə aşağıdakı pretsent onim və fenomenlərin adlarına təsadüf edilir: 1) Britaniya ədəbiyyatı tarixinə aid pretsedent onim və pretsedent fenomenlər: *William Shakespeare, Thomas Browne, John Ford, John Webster,*

[†] Kral Ceymsin hakimiyyətə gəlməsi ilə 1597-ci ildə işıq üzü görmüş falçılıq və magiya haqqında biliklər toplusudur. 1597. Bu kitabın Şekspirin “makbet” dramının yazılmasına ciddi təsir etdiyi bildirilir [12].

[‡] Antik yunan və Roman mədəniyyətlərində doqquz İlahədən birinin - ədəbiyyat, mədəniyyət və musiqiyə himayədarlıq edən İlahənin adı olub [13] sonralar appelyativləşərək “İlahə pərisi” anlamında istifadə edilməyə başlamışdır.

[§] Melusine – ortaçaq Avropa folkloruna aid mifoloji olub yarı ilan və ya yarı balıq quruluşlu qadın cinsli ruhdur [14].

William Wordsworth, Henry Crabb Robinson, Samuel Taylor Coleridge, "Kubla Khan" (Koldricin 1816-cı ildə işıq üzü görmüş poeması), *Milk of Paradise* ("narkotiklərin metaforik formatda adlandırılması üçün istifadə olunan pretsedent fenomen" – Koldricin "Kubla Khan" əsərinin "şaquli kontekst-liyi" sayəsində müair semantik tutumunu qazanmışdır), *What You Will* (1601-ci ildə John Marston tərəfindən qələmə alınmış komediya), *"Eloisa to Abelard"* (Alexander Pope tərəfindən qələmə alınmış və 1717-ci ildə işıq üzü görmüş əsərdir), *Spenserian stanza* (XVI əsr ingilis şairi Edmund Spenser tərəfindən ingilis şeirinə gətirilmiş yeni format), *"The Rime of the Ancient Mariner"* (S.Koldric tərəfindən 1797-1799-cu illərdə yazılmış poema), *John Donne* , 2) Dünya ədəbiyyatı tarixinə aid: *Dante Aligyeri, Ragnarök* (german-skandinav mifologiyasına aid anlayış olub allahlrın ölümü və bəşəriyyətin sonunu ifadə edir), *Brothers Grimm* (XVIII əsrin sonu – XIX əsrin 60-cı illərində yaşayış fəaliyyət göstərmiş Vilhem və Yakob Qrim qardaşlarıdır. Dünya elm və mədəniyyət tarixində german dilləri, mifologiyası və folkloru üzrə ən görkəmli mütəxəssislərdən sayılmaqdadır); 3) Britaniya mədəniyyəti və tarixinə aid pretsedent onim və pretsedent fenomenlər: *Alexander Selkirk, King James, Daemonologie, Daniel Dunglas Home, "The Whole Duty of Man"* (1858-ci ildə işıq üzü görmüş olan və ingilis protestant kilsəsinin doqmalarını əks etdirən dini kitabdır), 4) Dünya mədəniyyəti və tarixinə aid pretsedent onim və pretsedent fenomenlər: *Inez de Castro, Giambattista Vico, Friedrich Daniel Ernst Schleiermacher, Qalileo Qaliley, Critical philosophy* (İ.Kanta aid edilən "Tənqidi fəlsəfə") və s.

Tədqiqatçılar ingilis romantiklərinin məktublarının müəllif obrazını tam və çoxpənlı müəyyənləşdirilməsi üçün geniş material təqdim etdiyini və bu mətnlərdə müəllifin maraq dairəsinə daxil olan ədəbi əsərlərin, onun zövqünü oxşayan memarlıq abidələrinin adlarının yüksək işlənmə tezliyi nümayiş etdirdiyini vurğulamışdır [16; 57-64].

Qeyd olunanalar onu deməyə əsas verir ki, XIX əsər ingilis epistolər üslubunu dərinədən mənimsəmiş olan A.S.Bayett istər üslubi planda, istərsə də mətnin struktur-formal təşkili baxımından həmin dövrün ingilis zadəganlığının dil şəxsiyyətinin "müəllif maskası"nı uğurla "ödünc" (borc) ala bilər. A.S.Bayettin müəllifiliyi ilə qələmə alınmış həmin "sənədli-filoloji mətnlər" - məktublar həmin dövrün real məktublaşmalarından istər leksik tərkib, istər mövzu spektri, istərsə də üslub baxımından qətiyyənlə seçilmir və yüksək autentiklik əmsalı nümayiş etdirir.

Ədəbiyyat siyahısı

1. Boccardi M. A.S. Byatt (New British Fiction), United Kingdom: Red Globe Press; Edición: 2013, 184 pp., <https://books.google.az/books?id>
2. Brindle K. Epistolary Encounters in Neo-Victorian Fiction: Diaries and Letters, Basingstoke (England): Palgrave Macmillan, January
Koehler K. Thomas Hardy and Victorian Communication: Letters, Telegrams and Postal Systems, Basingstoke (England): Palgrave Macmillan, 2016, 236 pp, <https://books.google.az/books?id=oGdBDAAAQBAJ&pg=PA10&lpg=PA10&dq=Epistolary+Victorian&source>
3. Ивушкина Т.А., Крюков Д.В. Письма английской аристократии Викторианской эпохи: социолингвистические характеристики., Волгоград: Назарет-Партер, 2005. 170 с.
4. Крюков Д. В. Социолингвистические характеристики писем английской аристократии Викторианской эпохи, автореферат диссер...канд.филол.наук., Волгоград, 2001, 20 с.
5. Личное письмо на английском: этикет переписки <https://skyeng.ru/articles/lichnoe-pismo-na-anglijskom-etiket-perepiski>
6. Доминенко Н.В. Структурные особенности эпистолярных текстов английских романтиков // Филология и культура. Philology and Culture. 2015. №4(42), 57-60, http://philology-and-culture.kpfu.ru/?q=system/files/10_17.pdf
7. Силаева Н. В. Лингвопрагматический анализ экспрессивности эпистолярного текста: на материале английской частной переписки XVIII-XIX вв., автореферат диссер...канд.филол.наук Самара-2007, 23 с.
8. Oxymoron https://www.oxfordlearnersdictionaries.com/topic/linguistic_devices/oxymoron
9. Бочкова Н.В. Эпистолярные тексты с позиции тендерного под-хода // Филологическая наука в XXI веке, М.: Изд-во МГЛУ, 2004, С 566-570
10. Доминенко Н.В. Языковая личность П. Б. Шелли в эпистолярном наследии поэта // Филологические науки. Вопросы теории и практики, Тамбов: Грамота, 2016. № 7(61): в 3-х ч. Ч. 2. С. 93-98, Ошибка! Недопустимый объект гиперссылки.
11. King James VI and I's *Demonology*, 1597 <https://www.bl.uk/collection-items/king-james-vi-and-is-demonology-1597>

12. Muse // Cambridge Dictionary <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/muse>

13. Melisine <https://www.alamy.com/stock-photo-melusine-is-a-figure-of-european-legends-and-folklore-a-feminine-spirit-104017030.html>

14. Byatt A.S. *Possession: A Romance*, 1990: New York:Random House, 564 pp.

15. Доминенко Н.В. Образ автора и способы его литературной презентации в эпистолярной английских романтиков // Наукові записки ХНПУ. – Харків: ППВ «Нове слово», 2012. – Вип. 1 (53). – Ч. I. – С. 57-64. <http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis>.

Бановша Мамедова

О полифоничности языковой личности А.С.Байетт: о формах репрезентации «авторских масок» в эпистолярном стиле
Резюме

В статье исследуется полифоничность языковой личности А.С.Байетт. Объектом исследования был выбран роман А.С.Байетт «Обладать». Большую часть данного романа составляют тексты эпистолярного стиля – письма и цитирования из различных «авторских» дневников. Известно, что «авторские маски» А.С.Байетт, имеющие место в текстах эпистолярного стиля имеют достаточно осязаемую индивидуальность. А.С.Байетт удачно имитирует языковую личность своих главных героев (Рендольфа Генри Аш и Кристобель Ламотт). Структурно-семантический анализ дает возможность установить гендерную стереотипность данных писем, которые отражают гендерную асимметричность девятнадцатого века. А также дает возможность констатировать факт высокой степени частотности использования филологических терминов в данного рода текстах.

Banovsha Mammadova

The Polyphony of language identity of A.S.Bayett: on the representation forms of “author masques” in epistolary style
Summary

The Polyphony of language identity of A.S.Bayett is analyzed in the article. A.S.Bayett’s work “Possession: A Romance” is looked through as

an object of the investigation. A bigger part of the novel consists of the texts – letter and everyday individual footnotes, written in epistolary style.

It becomes evident that A.S.Bayett's "author masques" is reflected in different forms in epistolary style. In this case, A.S.Bayett puts in the center the successful "imitation" of language identities of the heroes (Randolph Henry Ash və Christabel LaMotte). The analysis of those letters from the structural-semantic point of view gives bases to say that definite gender stereotypes are conditioned here, and philological terminology is actively used in the texts.

Çapa tövsiyə edən: *Azərbaycan Dillər Universiteti*

Rəyçilər: *fil.ü.f.d. dos. Əliyeva Şəlalə*
ped.ü.f.d. dos. Firuzə Rzayeva